

Best Practice

การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหาร

โดย

นางรุ่งระพี อ่อนประไพ

ครู กศน.ตำบลท่าสะพาน

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางปะกง

สำนักงานส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำนำ

หลักเกณฑ์การประเมินพนักงานราชการ ได้กำหนดให้ ครู กศน.ตำบล จัดทำ Best Practice ที่เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเป็นระบบการบริหารเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด Best Practice อาจจะเป็นเพียงแค่นำความคิดง่ายๆ แต่เป็นแนวคิดที่น่าตื่นตาตื่นใจ เป็นการคิดนอกกรอบ และเมื่อครูมี Best Practice แล้ว สมควรที่จะได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเป็นมาตรฐาน ซึ่ง Best Practice การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหาร นี้ โดยการทำงานของครู กศน.ตำบล ร่วมกับผู้นำชุมชนบ้านประตุน้ำปากตะคลอง ในการส่งเสริม สนับสนุน กลุ่มเกษตรกรบ้านประตุน้ำปากตะคลอง ในการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำให้สามารถขายและมีรายได้จากผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรของ ครู กศน.ตำบล ในการพัฒนา การทำงานในพื้นที่ต่อไป

นางรุ่งระพี อ่อนประไพ
ครู กศน.ตำบล

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
- ความเป็นมาของกิจกรรม	1
- ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
- ความสำเร็จที่เป็นจุดเด่น	2
- ความสำเร็จของกิจกรรม	2
- ข้อควรคำนึงในการนำไปขยายผล	2
ภาคผนวก	
- คณะผู้จัดทำ	

Best Practice

ชื่อผลงาน	การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหาร
ชื่อเจ้าของผลงาน	นางรุ่งระพี อ่อนประไพ

1. ความเป็นมา

จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2563 ภารกิจต่อเนื่อง 1.3 จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ระบบระบบเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอาชีพ การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน สามารถนำความรู้ความสามารถ เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพและทักษะที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ได้จริง

การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ก่อให้เกิดรายได้ และแก้ปัญหาการว่างงานของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการเงิน เป็นกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้และเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เกิดกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ และชุมชนยังสามารถ นำสินค้ามาจำหน่ายเป็นทุนหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันอันจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในระดับเศรษฐกิจรากหญ้า ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพความเข้มแข็งต่อชุมชน สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ตลอดจนให้คนจนไม่มีอาชีพ ให้มีรายได้เสริม อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้อยู่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กศน.ตำบลท่าเสาอ้อ ได้ตระหนักถึงการส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของกลุ่มเกษตรกร และเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ สร้างงาน สร้างอาชีพเสริมให้กับครัวเรือน ทำให้ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ /กิจกรรม

2.1 ประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ศึกษา/สำรวจรวบรวมข้อมูลท้องถิ่น
- จัดเวทีประชาคมเพื่อทราบปัญหาและความต้องการของกลุ่มชุมชนที่มีความต้องการจริง
- ประสานงานประสานกลุ่มและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาหรือความต้องการและสิ่งที่ต้องการพัฒนา
- จัดทำหลักสูตรเพื่อการศึกษาอาชีพและแผนการพัฒนากลุ่มพัฒนาอาชีพ
- จัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาข้อสรุปในการพัฒนากลุ่ม
- เตรียมความพร้อมด้านสถานที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2 กิจกรรมการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

1. แนวทางการจัดกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จ

- การประสานงาน (Coordination) หมายถึง การมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติด้วยความสามัคคี สมานฉันท์ และมีประสิทธิภาพที่สุด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ตรงกับวัตถุประสงค์ และนโยบายขององค์กร
- ความร่วมมือ (Cooperatoin) หมายถึง ความเต็มใจของแต่ละคนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง ตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน ความร่วมมือเป็นการช่วยเหลือด้วยความสมัครใจ แม้จะไม่มีหน้าที่โดยตรง อาจจะทำเรื่องเดียวกันในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลาก็ได้ แม้กระทั่งอาจให้ความร่วมมือทำบางเรื่องบางเวลา
- การทำงานร่วมกัน (Collaboration) หมายถึง การที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือองค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป มาทำงานร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม และรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มตามโครงสร้างที่มีอยู่ในองค์กร รวมทั้งเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงาน ต่างก็เกิดความพอใจในการทำงานนั้น
- การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การที่สมาชิก ทุกคนของหน่วยงานหรือองค์กร ร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้(Learning) อย่างต่อเนื่อง

2. ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

- ครู และผู้นำชุมชน จัดประชุมกลุ่มเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าในชุมชนนั้นมีภูมิปัญญาที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการแปรรูปอาหารได้หลากหลาย อีกทั้งในชุมชนยังมีวัตถุดิบบางส่วนที่สามารถนำมาเป็นส่วนผสมในการแปรรูปได้หลายชนิด
- ครู และผู้นำชุมชน ประชุมร่วมกับกลุ่มกันเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ชี้แจงวัตถุประสงค์และผลที่จะได้รับ โดยมีสมาชิกกลุ่มจำนวน 17 คน
- ศึกษาข้อมูลร่วมกับผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและวิทยากร
- ร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานและกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ว่าต้องมีการทำบัญชี รายรับ รายจ่ายของกลุ่ม และกำไรที่ได้จากการขายสินค้าต้องมีการปันผลให้กับสมาชิก และส่วนหนึ่งแบ่งเป็นทุนหมุนเวียนในการส่งเสริมอาชีพต่อไป โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ
- ครูประสานการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพร่วมกับวิทยากร โดยให้ความรู้เรื่อง ช่องทางการประกอบอาชีพการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การแปรรูปอาหารแต่ละชนิด เน้นการฝึกปฏิบัติจริงจนเข้าใจ และสามารถทำได้ การเลือกบรรจุภัณฑ์ และมีการจำหน่ายในร้านค้าชุมชนและช่องทางการจัดจำหน่ายอื่นๆ

2.3 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล

- ติดตามประเมินผลโดยใช้แบบติดตามการศึกษาต่อเนื่อง

2.4 สรุปและรายงานผล

- สรุปผลการดำเนินการที่ได้จากการติดตามการศึกษาต่อเนื่อง นำเสนอผลการจัดกิจกรรมและจุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงานเพื่อเสนอแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

- การเผยแพร่งานแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยการนำเสนอผลงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม กศน.อำเภอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป รวมทั้งนำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ เช่นการนำเสนอผ่านเว็บไซต์ กศน.ตำบล

3. ผลการดำเนินการ

จากการดำเนินการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ปรากฏผลดังนี้

- 3.1 การดำเนินโครงการฝึกอาชีพให้กับกลุ่มเกษตรกร ได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญมีความประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำไปใช้ประโยชน์
- 3.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ต่อยอดเกิดการรวมกลุ่ม เป็นต้น
- 3.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำความรู้ไปใช้เป็นช่องทางการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ในร้านค้า ชุมชน กลุ่มแม่ค้า ตลาดนัด เป็นต้น
- 3.4 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีรายได้จากการจำหน่าย

4. ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยดังนี้

- 4.1 การมีส่วนร่วมของครู ผู้นำ และชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนทำให้รู้สภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้
- 4.2 การนำภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้พื้นฐานในการต่อยอดความรู้ในการพัฒนา
- 4.3 ผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน
- 4.4 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือในการเรียนรู้

5. บทเรียนที่ได้รับ

การดำเนินการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ประสบความสำเร็จ ด้วยดี เป็นที่น่าพอใจ ผู้นำชุมชนให้การยอมรับ ดังนี้

- 5.1 การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ เป็นกิจกรรมที่ตอบสนอง ความต้องการอย่างแท้จริง โดยการทำให้การประชาคมสอบถามความต้องการของผู้เรียน
- 5.2 สามารถนำไปถ่ายทอดความรู้ได้ ในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 5.3 ผู้นำชุมชนให้การช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างดี
- 5.4 การดำเนินงานให้ตรงตามแผนต้องเกิดจากความสามัคคีของกลุ่ม ประธานกลุ่มเป็นที่ปรึกษา ข้อเท็จจริง และครู กศน. ห่วงองค์ความรู้ให้กับกลุ่มอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความสะดวก ง่ายต่อการนำไปใช้ และสามารถรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้อย่างต่อเนื่อง
2. ควรพัฒนาผู้เรียนในเรื่องช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ โดยเรียนรู้จากศูนย์ดิจิทัลชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์
3. ควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถศึกษาข้อมูลการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา Facebook , YouTube ฯลฯ

ภาพกิจกรรม

มีการแลกเปลี่ยนร่วมกันปรับปรุงผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่ม

คณะผู้จัดทำ

ชื่อ – สกุล
วัน เดือน ปีเกิด
สถานที่เกิด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน

นางรุ่งระพี อ่อนประไพ
14 มีนาคม 2517
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 8 ตำบลท่าสะอ้าน
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน
พ.ศ. 2544– ปัจจุบัน

ครู กศน.ตำบลท่าสะอ้าน
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบางปะกง

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2541

ปริญญาตรี (ศศบ) การจัดการทั่วไป
สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา

ที่ปรึกษา

นายดิเรก ดิษฐพรหม ประธานกลุ่ม
นางอุบล ดีรัมย์ ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
กศน.บางปะกง

ผู้รับผิดชอบ

นางรุ่งระพี อ่อนประไพ ครู กศน.ตำบลท่าสะอ้าน
กศน.อำเภอบางปะกง